

THE HERO'S WAY

“หากว่าคนๆหนึ่งไม่อาจเดินทางร่วมกับเพื่อนร่วมทางคนอื่นๆได้ บางทีอาจเป็นเพราะเขาได้ยินเสียงกลองที่ต่างออกไป
จงปล่อยให้เขาเดินไปตามเสียงคนตรีที่เขาได้ยิน ไม่ว่าเสียงคนตรีนั้นจะมีจังหวะจะโคนอย่างไรหรือไกลเพียงใดก็ตาม”

เฮนรี เดวิด ธอโร นักปรัชญา

คำเชื้อเชิญ

ฉันมีใช้สิ่งที่คุณสนใจว่าคุณหาเลี้ยงชีพได้อย่างไร

ฉันต้องการรู้ว่าคุณเจ็บปวดเพื่อสิ่งใด

ฉันมีใช้สิ่งสำคัญสำหรับฉันว่าคุณอายุเท่าใด

ฉันต้องการรู้ว่าอะไรที่พิทักษ์ค่าของคุณจากภายใน หลังจากทุกอย่างพังทลายลง

ฉันมีใช้สิ่งที่คุณสนใจว่าคุณรู้จักใครหรือมาที่นี่ได้อย่างไร

ฉันต้องการรู้ว่าคุณปวดร้าวต่อความซื่อสัตย์ต่อตนเองและทนอยู่กับข้อกล่าวหาว่าเป็นผู้ทรยศต่อจิตวิญญาณได้หรือไม่

ฉันมีใช้สิ่งสำคัญว่าดาวเคราะห์ดวงใดตั้งฉากกับดาวจันทร์ของคุณ

ฉันต้องการรู้ว่าคุณจะยืนอยู่ท่ามกลางกองเพลิงและไม่ถอยหลังกลับได้หรือไม่

ฉันมีใช้สิ่งที่คุณสนใจว่าเรื่องราวที่คุณกำลังเล่าเป็นความจริงหรือไม่

ฉันต้องการรู้ว่าคุณจะยังตัวลุกขึ้นหลังวันคืนแห่งความโศกเศร้า ผิดหวัง เหนื่อยล้าและเจ็บปวดถึงกระดูกได้หรือไม่

ฉันมีใช้สิ่งสำคัญสำหรับฉันว่าคุณศึกษาเล่าเรียนจากที่ใดหรือจากใคร

ฉันต้องการรู้ว่าคุณได้สัมผัสใจกลางแห่งความเสียใจ เปิดเผยความท้อแท้สิ้นหวัง ความกลัว ความเจ็บปวดในชีวิต เต็มรับกับความโหดร้าย ก่อนปล่อยให้ความปลาบปล้ำเข้ามาเติมเต็มแผ่นขานถึงปลายนิ้วมือและนิ้วเท้า โดยปราศจากการตักเตือนให้เอาแต่ระมัดระวังหรือเชื่อในขีดจำกัดของมนุษย์ได้หรือไม่

ฉันมีใช้สิ่งที่คุณสนใจว่าคุณเป็นลูกของใครหรือมีเงินเท่าใด

ฉันต้องการรู้ว่าคุณจะพานพบความปรารถนาแห่งหัวใจ ก่อนก่อกำเนิดชีวิตใหม่ขึ้นภายในตัวคุณได้หรือไม่

ฉันมีใช้สิ่งสำคัญสำหรับฉันว่าคุณทำอะไรจากที่นี่

สิ่งที่ฉันต้องการรู้มากที่สุดคือ หลังจากนี้คุณจะยืนหยัดเพื่อค้นหาประสบการณ์ของการมีชีวิตที่แท้และยังคงอยู่ ณ ริมทะเลสาบ
ก่อนร้องตะโกนไปยังดวงจันทร์อันสดสว่างว่า “ใช่!” ได้หรือไม่

(หมายเหตุ ประยุกต์จากคำเชิญของ ไอโรห์ เมาทัน ดริมเมอร์)

สารบัญ

คำนำ

บทนำ

บทที่ 1 คนตามกระแส

บทที่ 2 คนทวนกระแส

บทที่ 3 คนนำกระแส

บทที่ 4 คนเหนือกระแส

บทสรุป

บทส่งท้าย

คำนำ

“เขาพังทลายรากฐานที่สวดสยลงเพียงเพราะความกลัวที่เดินไปข้างหน้า โดยมีได้ถามหาผู้คนที่ติดตามไปด้วยหรือแม้แต่ผู้คนที่พอเข้าใจ เขาไม่ต้องการให้ผู้อื่นมาร่วมรับผิดชอบอย่างที่คุณต้องการเพื่อจะได้รอดพ้นจากคำดูถูกเหยียดหยาม เพราะเขามีความศรัทธาโดยไม่จำเป็นต้องได้รับการยอมรับใดๆ เขาสัมผัสได้กับความเป็นจริง ความสว่างไสว และความกระตือรือร้นจริงจัง คุยเดียวกับสัมผัสที่เปี่ยมด้วยรัก อีกทั้งความรู้สึกสมานฉันท์อันเกิดจากการละทิ้งตัวเอง โดยไม่เป็นการทำลายตัวเอง จะทำให้หัวใจของเขากระจำงใสและจิตใจเปี่ยมด้วยรัก”

ดัก ฮัมมาโซลด์ นักเขียน/อดีตเลขาธิการสหประชาชาติ

คำว่า Hero รักศัพท์มาจาก Hairetikos ในภาษากรีก แปลว่า คนนอกกรีต หรืออีกนัยหนึ่งคือ คนที่แหวกกรอบความเชื่อที่ครอบงำออกไปได้สำเร็จ แล้วเผยแพร่ตามธรรมชาติของชีวิต เฉกเช่นสรรพสิ่งในจักรวาล

คำๆนี้จะไม่เกิดขึ้นบนโลก หากทุกชีวิตเผยแพร่ตามธรรมชาติและไม่ใช่ซึมซับรับรู้ความเชื่อที่แฝงมาในรูปของกฎเกณฑ์ จารีตประเพณี ขนบธรรมเนียมตั้งแต่ยังจำความไม่ได้ จนตกเป็นทาสและอยู่ในโลกของการสมคบคิดโดยไม่รู้ตัว ส่วนใครที่คิดต่าง จะถูกลงความเห็นว่า “ผิด” หากคนๆนั้นยังอยากอยู่ในสังคมก็ต้องยอมจำนน แม้ไม่เต็มใจก็ตาม

แต่คำนี้เกิดขึ้น เพราะมีคนที่ไม่ยอมจำนน กล้าแหวกกรอบความเชื่อออกไป แม้ไม่มากนัก แต่เรื่องราวของพวกเขาถูกเล่าขานกลายเป็นตำนานปลุกใจของคนที่เหลือ ให้เกิดความหวังในการใช้ชีวิตอย่างมีความหมาย แม้ว่าระยะหลังความหมายของคำนี้จะหดแคบเหลือเพียง ‘พลเมืองดี’ หรือ ‘ผู้วิเศษบางคนที่ไม่ใช่เรา’ ก็ตาม

นับเป็นความโชคดีที่เราเกิดมาในช่วงจุดเปลี่ยนของประวัติศาสตร์ ความปรารถนาที่บอกไม่ถูก ลึกลับและติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดของคนรุ่นก่อนๆ ค่อยๆสะสมตัวจนมาถึงจุดอิมตัว และพร้อมที่จะเผยแพร่ในรุ่นของเรารูปของ Hero

นับจากนี้ Hero ไม่ใช่คนอื่น แต่คือคุณ ผมและทุกคน เราต่างมีภารกิจเดียวกัน นั่นคือรับผิดชอบต่อความเป็น Hero ของตนเอง วันนี้ปัจจัยในตัวและปัจจัยภายนอกมีความพร้อมสูงสุด คุณไม่มีข้ออ้างใดๆ คุณมี 2 ทางเลือก คือเลือกเป็น Hero เพื่อโลกจะจดจำในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเลือกไม่เป็นอะไรเลย ก่อนถูกกลืนหายไปในกลุ่มมนุษย์

ความยากลำบากเดียวที่ต้องเผชิญ ไม่ใช่ความยากลำบากทางกาย แต่เป็นความไม่พร้อมทางใจต่อการยอมรับความเป็น Hero ของตนเองต่างหาก หากคุณเตรียมพร้อมย่อมนได้เปรียบ ดังที่ ราล์ฟ วัลโด อีเมอร์สัน นักปรัชญาชาวอเมริกัน กล่าวไว้ว่า “การผจญภัยมิได้เป็นอะไรมากกว่าความไม่สะดวกที่จะจัดการทุกอย่างให้ถูกต้อง”

หนังสือเล่มนี้เปรียบกับไกด์นำทาง ส่วนการเดินทางเป็นหน้าที่ของคุณ ไม่มีใครเดินแทนได้ ต่างก็มีเส้นทางที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน ขึ้นอยู่ว่าจะตัดสินใจเมื่อไหร่ โปรดจำไว้ว่าหน้าที่ที่คุณตัดสินใจ สิ่งศักดิ์สิทธิ์จะเคลื่อนตาม

ปกรณ์ สุวรรณประภา

บ้านย่านประชาชื่น กรุงเทพฯ

1 มิถุนายน 62

บทนำ

“สองวันที่สำคัญที่สุดในชีวิต คือ วันที่เราเกิด กับ วันที่เรารู้ว่าเราเกิดมาเพื่ออะไร”

มาร์ก ทเวน นักเขียน

การเผยตัวของสรรพสิ่ง

หนึ่งหมื่นห้าพันล้านปีที่แล้วจักรวาลเผยตัวจากจุดเล็กๆที่เรียกว่า ‘บิกแบงก์’ ก่อนที่ดวงดาวจะเผยตัวออกมาจากอวกาศ เมื่อห้าพันล้านปีที่แล้ว ดวงดาวรุ่นแรกที่เกิดเชื่อมสลายกลับมารวมตัวกันใหม่ เผยตัวออกมาเป็นระบบสุริยะและโลกของเรา จากนั้น น้ำ อากาศ พืช สัตว์ก็เผยตัวตามมา

ทุกสิ่งเผยตัวในช่วงเวลาที่เหมาะสมและเฉพาะเจาะจง จนกระทั่งราวสองแสนปีที่แล้ว มนุษย์ก็เผยตัวออกมาจากลิงใหญ่ จนมาถึงรุ่นเราที่เผยตัวออกมาจากพ่อและแม่ ดังที่ รูเพิร์ต เซคเดรค ยอดนักวิทยาศาสตร์ กล่าวว่า “ทุกสิ่งเป็นไปตามแผนแม่แบบของสนามพลังงานตั้งแต่เริ่มต้นจักรวาล พุด่ง่ายๆ มนุษย์ถูกวางรูปแบบไว้ตั้งแต่ต้น เช่นเดียวกับสิ่งอื่น เหมาะสมกับขนาด น้ำหนัก หน้าที่ เวลา วิวัฒนาการให้มาอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งในจักรวาลนี้”

ในหมู่มวลมนุษย์ก็มีความเฉพาะเจาะจงเช่นกัน แต่ละคนมีคุณสมบัติพิเศษเฉพาะตัว คุณอาจหน้าคล้ายพ่อ นิสัยคล้ายแม่ แต่คุณมีเพียงหนึ่งเดียวในจักรวาล คุณไม่ได้เกิดมาเพื่อเป็นอะไรก็ได้ แต่เกิดมาเพื่อเป็นบางสิ่งทีเฉพาะ คุณเป็นไม่มากกว่า และไม่น้อยกว่าที่เป็น หน้าที่ของคุณคือเผยตัวในแบบของคุณ เพื่อให้รู้ว่าคุณเป็นอะไรในขั้นปลาย มนุษย์เป็นสัตว์สังคมผูกโยงกันทางสายสัมพันธ์ คุณจึงไม่อาจจะבודตัวคนเดียวด้วยตนเอง แต่ตลอดเส้นทางแห่งความผูกพันและผลงานที่ปรากฏ จะบ่งบอกถึงความเป็นตัวคุณ

เกิดอะไรขึ้นกับเรา

จุดเริ่มต้นของปัญหาทั้งหมดคือมนุษย์ไม่เผยตัวตามที่เป็น เพราะ ‘ความกลัว’ ที่ติดตัวตั้งแต่ช่วงวิวัฒนาการจากลิงใหญ่ กลายเป็นมนุษย์ที่ไร้เขี้ยวเล็บและตกเป็นเหยื่อของเหล่านักล่า ผนวกกับการขยายใหญ่ของสมองส่วนหน้า (เจริญมาจากไขสันหลังซึ่งมีหน้าที่นำพาชีวิตให้รอดพ้นอันตราย) ทำให้รู้จักตั้งคำถามว่า “อะไรคือสิ่งเร้าจากภายนอกที่จู่โจม?” แล้วพยายามหาคำตอบ พลังถอยหล่นรวมหม่ออยู่ตามถ้ำและเฝ้า อย่างน้อยช่วยให้รู้สึกปลอดภัย การกระทำซ้ำๆของกิจกรรมเอาชีวิตรอด กลายเป็นความเชื่อฝังแน่นในรูปของกฎเกณฑ์ จารีตประเพณี ขนบธรรมเนียม ความเชื่อที่แฝงความกลัวถูกส่งต่อเพื่อหวังให้คนรุ่นหลังมีทักษะเอาตัวรอดดีกว่ารุ่นของตน

ความเชื่อแบ่งเป็น 2 ยุคใหญ่ๆ ดังนี้

ยุคที่ 1 ยุคต้น เชื่อว่าโลกเป็นของเทพเจ้า จึงกำหนดตนเองเป็น ‘คนดีในสายตาเทพเจ้า’ หากใครปฏิบัติตัวเคร่งครัดก็ได้รับรางวัลตอบแทน ส่วนใครต่อต้านก็ถูกลงโทษหรือขับไล่จากเฝ้า

ยุคที่ 2 หลังปฏิวัติอุตสาหกรรม เชื่อว่าโลกเป็นระบบผลิต จึงกำหนดตนเองเป็น ‘คนเก่งในสายตาเครื่องจักร’ หากใครปฏิบัติตัวเคร่งครัด สามารถทำตัวเป็นกลไกไร้ชีวิตก็ได้รับรางวัลตอบแทน ส่วนใครต่อต้านก็ไม่มีที่ยืนในสังคมอย่างที่เห็นกันอยู่

แม้จะตกอยู่ท่ามกลางบรรยากาศแห่งความหวาดกลัว แต่ความเชื่อโดยส่วนใหญ่ก็จรรโลงและจัดระเบียบสังคมให้เรียบร้อย ช่วยให้ชีวิตอย่างผาสุกตลอดมา

การมาของคอมพิวเตอร์

หากไม่มีคอมพิวเตอร์ ความเชื่อจะยังคงขยายตัวและนำพาพวกเราไปสู่โลกอนาคต แต่เมื่อคอมพิวเตอร์ถือกำเนิด มันเร่งให้ทุกองคาพยพปรับเปลี่ยนตัวตามมันอย่างเลี่ยงไม่ได้ องค์กรแบบเก่าล้มหายตายจาก องค์กรแบบใหม่ผุดมาแทนที่ ความสำเร็จในอดีตไม่ใช่หลักประกันของอนาคต การแสดงบทบาทคนดีที่บ้านและคนเก่งในที่ทำงานเริ่มได้ผลลดลง แต่ละคนถูกบีบให้แสดงหลายบทบาทในเวลาเดียวกัน ต่างดัดปั้นตนเองและเปลี่ยนแปลงคนรอบตัวไปพร้อมกัน หวังว่าจะช่วยได้ แต่นับวันยิ่งสับสน ว้าวุ่น ตึงเครียดและอลหม่านในจิตใจ เกิดการกระทบกระทั่งกลายเป็นปัญหาที่แก้ไม่ตก ทำได้เพียงประคองตัวไปวันๆ ก่อนปีบบังคับกันและกัน ลูกกลมกลายเป็นปัญหาเจ็บปวดสาหัสที่ไร้ทางออก ในที่สุดก็มาถึงจุดแตกหักแล้วผละออกจากกัน เปรียบกับการตีกรรเชียงในกระแสน้ำเชี่ยวกราด หวาดผวาว่าถ้าพลาดพลั้งอาจตกเหวตายทั้งเป็น ซึ่งไม่ว่าอย่างไรก็หนีไม่พ้น

ปัญหาเจ็บปวดสาหัส

ปัญหาที่แก้ไม่ตก

กระบวนการดัดปัดตนเอง-เปลี่ยนแปลงคนอื่น

นอกจากนี้สิ่งที่คนส่วนใหญ่ไม่เคยคำนึงถึงก็คือ ในเวลาไม่นาน พวกเขาจะวกกลับมาสู่วงจรเดิมด้วยปัญหาใหม่ที่ต่างออกไปครั้งแล้วครั้งเล่า ดังในคัมภีร์อุปนิษัต ที่กล่าวว่า “ผู้ที่มีดวงตามืดบอด จะล่องลอยจากความตายสู่ความตายอย่างไรที่สิ้นสุด” สาเหตุก็มาจากความเชื่อที่ครอบงำนั่นเอง มันปรากฏออกมาในรูปของความปรารถนาจะเป็นอย่างที่สังคมอยากเห็น ความกลัวไม่มีที่ยืนในสังคมหรือความรับผิดชอบขั้นพื้นฐานต่อผู้มีพระคุณ ส่งผลให้ไม่ยอมจำนน แถมยังดื้อรนตอบโต้ด้วยวิธีเดิมๆ ที่หนักขึ้น เร็วขึ้น แต่ได้รับผลตอบแทนทางการเงินและจิตใจน้อยลงเรื่อยๆ สูญเสียคุณค่าที่เคยยึดถือ ดูไร้ค่าในสายตาตัวเอง มักประเมินความสามารถตนเองต่ำกว่าความเป็นจริง

แม้เรามีความสะดวกสบายกว่ายุคใด แต่กลับรู้สึกว่างเปล่าขาดบางอย่างในชีวิตอยู่เสมอ ไม่พบความสุขที่อัมเอม โหยหาความหมายของการมีชีวิตที่แท้ ต่างเดินมาถึงทางตัน ขึ้นอยู่กับว่าจะรู้ตัวหรือไม่ ดังที่ รพินทรนาถ ฐาคุร นักปรัชญาราวงวัลโนเบล กล่าวว่า “อารยธรรมถูกทำลายจนดับสูญ ก็เพราะปัจเจกบุคคลเป็นอุปสรรคขวางกั้นการเปิดเผยตัวของจักรวาล ”

ความสับสนในจิตใจและการสละวณอยู่กับความทุกข์ของตัวเอง ทำให้พลาดโอกาสมองออกไปเห็นว่า ตลอดประวัติศาสตร์มีคนจำนวนหนึ่งที่มีจุดเริ่มต้นเหมือนคนทั่วไป แต่มีบางเหตุการณ์ที่ชักนำให้พวกเขาไม่ยอมจำนน กล้าแหวกกรอบความเชื่อจนประสบความสำเร็จล้นพ้น แม้ตัวเขาก็ไม่อาจอธิบายได้ คนเหล่านี้ไม่ใช่ผู้วิเศษเหาะเหินเดินอากาศ แต่เป็นคนธรรมดาที่แทรกตัวอยู่ในสังคม พวกเขาสร้างผลงานนำภาคภูมิใจที่มีส่วนช่วยให้สังคมเจริญรุดหน้า ยกตัวอย่างเช่น ผู้คนพากันสรรเสริญผลงานของ โทมัส เอดิสัน, อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์, สตีฟ จอบส์ แต่กลับไม่เคยมีการแกะรอย เช่น ทำไมพวกเขาจึงกลายเป็นบุคคลที่ยิ่งใหญ่ มีเส้นทางของชีวิตอย่างไร หรือ อะไรคือจุดเปลี่ยนของชีวิต เป็นต้น

รูปแบบเส้นทางชีวิตหลังจากเผยตัวครั้งที่สอง

อันที่จริงต้องขอบคุณเทคโนโลยีที่กวาดผู้คนที่จะจัดกระจายกว่าเจ็ดพันล้านคน มายืนเรียงหน้ากระดานอยู่บนยอดคลื่นลูกเดียวกันเพื่อรอการเผยตัวครั้งที่สอง เราอาจเป็นสิ่งเดียวในจักรวาลที่มีชะตาชีวิตที่ต้องเผยตัวถึงสองครั้ง ครั้งแรกคือ ในวันที่ลี้มตาตุโลก แต่ถูกความเชื่อครอบงำจนไม่อาจเผยตัวตามที่ควรเป็น ครั้งที่สองคือวันที่รู้สึกตัวและเริ่มเผยตัวอีกครั้ง จนกระทั่งค้นพบประสบการณ์ของการมีชีวิตอยู่

โลกของคน 4 กลุ่ม

โลกประกอบด้วยคน 4 กลุ่ม ได้แก่

1. คนตามกระแส คือคนส่วนใหญ่ที่ยังคงพึงพอใจกับการใช้ชีวิตรูปแบบเดิม
2. คนทวนกระแส คือคนจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆที่ถึงพร้อมทางใจ แต่ยังไม่พบวิธีเผยตัว
3. คนนำกระแส คือคนจำนวนน้อยที่สามารถเผยตัวเป็นครั้งที่สอง แล้วกลับสู่เส้นทางของตนเองได้สำเร็จ
4. คนเหนือกระแส คือคนจำนวนน้อยมากที่สามารถเผยตัวเป็นครั้งที่สอง แล้วกลับสู่เส้นทางของตนเองได้สำเร็จ รวมถึงฝากผลงานที่ยิ่งใหญ่ไว้ให้โลกจดจำ

โจเซฟ แคมป์เบลล์ นักปรัชญาชาวอเมริกันอธิบายรูปแบบการเผยตัวครั้งที่สองที่เรียกว่า ภาพต้นแบบ (Archetype) มี 17 ขั้นตอน คล้ายภาพ ‘การหมุ่นของเข็มนาฬิกาที่วนกลับมายังจุดเดิม’

ผมเห็นพ้องกับ 17 ขั้นตอน แต่ผมคิดว่าภาพต้นแบบน่าจะคล้ายภาพ ‘ลูกนกบินออกจากรังในครั้งแรก’ มากกว่า เหตุผลก็คือ การเผยตัวของคนเราไม่ต่างจากการเผยตัวของดอกไม้และทุกสิ่งในจักรวาลที่เผยตัวไปข้างหน้าและไม่วกกลับ (ดังแสดงในภาพ) และในวันนี้คนเราเดินทางมาถึงจุดเดียวกับดอกไม้ที่กำลังเบ่งบาน เพียงถูกหยากไย่เหนี่ยวรั้งไว้ หากมีวิธีสะกิดหยากไย่ ออก ดอกไม้แต่ละดอกก็จะเบ่งบานด้วยตัวมันเอง เช่นเดียวกันแต่ละคนก็จะเผยตัวหรือเดินในเส้นทางของตัวเอง

บทที่ 1 คนตามกระแส

“เข้าเมืองตาหลิว ต้องหลิวตาตาม”

สุภาจิตไทย

คนตามกระแส คือคนที่เฝ้าถามว่า “โลกต้องการให้ฉันทำอะไร” จากนั้นก็ดัดปั้นตนเองให้เป็นตามที่โลกอยากให้เราเล่นตามบทที่สังคมอยากเห็น ความพยายามเป็นบางคนทีนอกเหนือจากสิ่งทีตนเองเป็น การปล่อยชีวิตไหลตามกระแสสังคม เช่นนี้ ช่วยให้รู้สึกปลอดภัยและไม่ต้องออกแรง เปรียบกับ ‘งูที่เลื้อยตามกระแสน้ำ’ งูที่เก่งในการพรางตัวให้กลมกลืนไปกับฝูงชน แข่งขัน เปรียบเทียบและฉกฉวยหาประโยชน์ใส่ตัว ทำทุกวิถีทางเพื่อให้อยู่รอดได้ หากชีวิตมีอะไรผิดพลาดก็ปิดความรับผิดชอบให้คนอื่น กล่าวโทษว่าเกิดจากสังคม เมื่อพบอุปสรรคมักเป็นฝ่ายตั้งรับ ปิดป้องปลิววันด้วยสัญชาตญาณ มีภาพการต่อสู้ระหว่างตัวคุณกับสิ่งดำมืดที่มองไม่เห็น คุณต้องชกออกไปตลอดเวลา เกรงว่าหากหยุดเมื่อไหร่ มันจะน็อกคุณภายในหมัดเดียว เราลี้วผ่านจุดนี้ด้วยกันมาแล้วทั้งนั้น สแตนนิสลาฟ กรอฟ จิตแพทย์ชื่อดัง กล่าวว่า “คนประเภทนี้จะใช้ชีวิตที่รวมศูนย์ที่ตัวเอง มุ่งแข่งขัน มุ่งสู่เป้าหมาย มีแนวโน้มไม่พึงพอใจกับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน แปรกแยกจากโลกภายในตัวเอง คนที่ดำรงชีวิตที่ถูกครอบงำรูปแบบนี้ จะไม่มีความมั่งคั่ง อำนาจ ชื่อเสียงในระดับที่จะนำความพึงพอใจมาให้ หมกมุ่นอยู่กับความรู้สึกที่ไร้ความหมาย ไร้ประโยชน์ กระทั่งรู้สึกว่างเปล่าและไม่มีความสำเร็จภายนอกใดๆที่ซบไล้ความรู้สึกนี้ไปได้”

บทที่ 2 คนทวนกระแส

“ทุกคนมาถึงจุดนี้ ผันว่าจะบิน เมื่อทดลองกางปีก ความกลัวก็มาเยือนจนถอยกรูด”

แฮร์มันน์ เฮสเส นักเขียน

คนทวนกระแส คือคนที่ถามตัวเองว่า “ทำไมฉันต้องทำตามทีโลกอยากเห็น” คนกลุ่มนี้เคลือบแคลงใจในสิ่งที่เคยทำ เริ่มแยกห่างและไม่พฤติกรรมตัวตามสังคม ลึกๆแล้วคนกลุ่มนี้ไม่ได้ต่อต้านโลก แต่กำลังต่อสู้กับคำถามทีรบกว้นจิตใจ เช่น “ฉันมีชีวิตทีสุขสบาย แต่ฉันเคยใช้ชีวิตทีแท้บ้างไหม” “ฉันคือใครกันแน่” “ฉันเกิดมาทำไม” “ฉันทำอะไรได้มากกว่านี้บ้างไหม”

คำถามเหล่านี้เร่งเร้าให้ตามออกค้นหาคำตอบ แต่ไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นจากที่ไหน อย่างไร แม้บางคนเห็นช่องทางต่างๆ แต่ความกลัวที่เกาะกุมจิตใจทำให้ปฏิเสธเสียงนั้น แต่โลกภายนอกไม่รอท่า แฉมเร่งเร็ว จนเลยจุดที่สามารถประนีประนอมกับตัวเอง เริ่มประสบความสำเร็จกับสภาพที่คุ้นเคย ดังที่ สแตนลิสลาฟ กรอฟ จิตแพทย์ชื่อดัง กล่าวว่า “การรับความจริงในรูปแบบที่ไปพ้นสภาพตัวบุคคลนั้น ซึ่งไปด้วยกันไม่ได้กับการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติของเราในโลกปัจจุบัน และประสบกับความขัดแย้งและปะทะกันของสองรูปแบบ โดยปราศจากความสามารถในการประสานเข้าด้วยกันนั้น คือที่มาของโรคจิต”

คนกลุ่มนี้จะไม่ปล่อยให้หลักปฏิบัติต่างๆ ในสังคมเอาชนะจุดมุ่งหมายในชีวิต รักษาความรู้สึกของการเป็นตัวของตัวเองที่นำเกรงขามและความมหัศจรรย์ภายในเอาไว้ได้ เปรียบกับ ‘งูที่เลียทวนกระแสน้ำ’ พยายามเลียทวนกระแสน้ำ แต่กระแสน้ำที่นับวันจะไหลเชี่ยวกราด ทำให้ชีวิตไม่คืบหน้า รอเวลาหมดเร็วแรงในวันใดวันหนึ่ง

1) การเรียกสู่การผจญภัย (The Call to Adventure) เริ่มจากการมีชีวิตทั่วไป แล้วได้รับข้อมูลเรียกออกไปสู่โลกที่ไม่รู้จัก ชีวิตจะเรียกร้องจนไม่อาจอยู่อย่างสงบโดยปราศจากความหมาย เกิดความตึงเครียดชนิดที่ไม่เจอมาก่อน อยู่ในระหว่างความเป็นกับความตาย จะเป็นก็ไม่ใช่ จะตายก็ไม่ตาย ติดแหงกอยู่ตรงกลาง ไม่รู้ว่าชีวิตจะไปทางไหน คนที่ป่วยหนักใกล้ตายยังดีเสียกว่าที่รู้ตัวว่ากำลังจะตาย ทั้งที่มีความรู้มากมาย มีเพื่อนฝูง มีคนรอบข้าง แต่ทั้งหมดกลายเป็นสูญญากาศ ไม่ได้ช่วยในสิ่งที่กำลังเผชิญ ไม่มีอะไรทำให้ทุกข์ทรมานใจไปมากกว่านี้อีกแล้ว ไม่เข้าใจว่าเกิดอะไรขึ้นกับตัวเอง แต่ลึกๆ แล้วรู้สึกว่ามีบางอย่างในนั้นที่มีพลังดึงดูดใจเกินกว่าจะละเลย ดังที่ แฮร์มันส์ เฮสเส นักเขียนรางวัลโนเบล กล่าวว่า “มีคนมากมายเข้าไปติดอยู่ที่หินโสโครกตลอดกาล ผูกติดกับอดีตที่ไม่อาจกลับคืน ได้แต่ฝันถึงสรวงสวรรค์ที่หายไป มันเป็นความฝันแสนเลวร้ายและหฤโหดที่สุดในบรรดาความฝันทั้งปวง”

2) การปฏิเสธคำเรียก (Refusal of the Call) ตกอยู่ในภาวะสับสน กลืนไม่เข้าคายไม่ออก ระวังระลึกลับ หาเหตุผลเลือกที่จะไม่ไปด้วยข้ออ้างต่างๆ และความกลัวจับใจ โดยก็หาว่าไม่มีความกลัวในกันบึ้งของจิตใจ ไม่ใช่กลัวว่ามีข้อบกพร่องในความสามารถ แต่ลึกๆ กลัวว่าชีวิตจะเผยตัวอีกครั้งแล้วไม่รู้จะรับมือกับมันอย่างไร สิ่งต่างๆ ที่ไม่รู้ นั้นโดยส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่รู้ได้ แต่ไม่ต้องการรับรู้ต่างหาก คุณกำลังตกอยู่ในใจกลางของความขัดแย้งสูงสุดภายในใจของคุณเอง (supreme paradox) ที่ไม่อาจเลือกได้ระหว่างการเป็นอย่างไรที่สังคมอยากเห็นกับการเป็นตัวของตัวเอง เลือกระหว่างการเป็นร่างทรงของคนนับไม่ถ้วนกับการเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งคุณเองก็ไม่เคยรู้จัก แม้ในใจโน้มเอียงมาทางเป็นตัวของตัวเอง แต่ติดยึดกับสภาพเงื่อนไขโดยรอบ ความหวังดีของคนรอบข้าง กลายเป็นโซ่ตรวน ความผูกพันกลายเป็นเครื่องพันธนาการ ดังที่ โจเซฟ แคมป์เบลล์ กล่าวว่า “การปฏิเสธเสียงเรียกร้องจะเปลี่ยนแปลงการท้าทายให้เป็นไปในทิศทางตรงข้าม เรื่องที่แสวงหาจะหมดความสำคัญไปและเขาจะกลายเป็นเหยื่อที่ต้องได้รับการช่วยเหลือ โลกอันอุดมกลายเป็นดินแดนแห้งแล้งด้วยหินผาและชีวิตเขาก็จะดูไร้ความหมาย สิ่งที่เขาทำได้ก็คือการคิดปัญหาใหม่ๆ สำหรับตัวเองและเผื่อรอความเลื่อมที่ค่อยๆ ทยอยเข้ามา”

3) การช่วยเหลืออย่างเหนือธรรมชาติ (Supernatural Aid) เมื่อใดที่ตัดสินใจจะไป แต่ก็ยังไม่กล้าอยู่ดี จนกระทั่งมีตัวช่วยหรือ Mentor ปรากฏออกมาพร้อมคำแนะนำ เตือนสติ สร้างความตระหนักรู้ด้วยตนเองว่า “ทุกอย่างมีราคาที่ต้องจ่าย” บางครั้งกว่าจะได้ชีวิตคืนมาก็ต้องสูญเสียทุกสิ่งที่เคยมีเคยเป็นไปก่อน หรือปรากฏออกมาพร้อมการชี้แนะให้มองเห็นโลกด้วยสายตาใหม่ ก่อนหลุดจากโลกที่รู้จักไปสู่โลกที่ไม่เคยอยู่ในห้วงคำนึง

บทที่ 3 คนนำกระแส

“หากว่าคนๆ หนึ่งไม่อาจเดินทางร่วมกับเพื่อนร่วมทางคนอื่นๆ ได้ บางทีอาจเป็นเพราะเขาได้ยินเสียงกลองที่ต่างออกไป
จึงปล่อยให้เขาเดินไปตามเสียงดนตรีที่เขาได้ยิน ไม่ว่าเสียงดนตรีนั้นจะมีจังหวะจะโคนอย่างไรหรือไกลเพียงใดก็ตาม”

เฮนรี เดวิด ธอโร นักเขียน

คนนำกระแส คือคนที่รู้ได้เองว่า “ฉันต้องทำอะไร” เป็นผู้ที่รับผิดชอบในชีวิตตนเอง ไม่โทษฟ้าดิน ไม่โทษผู้อื่น ไม่โทษสังคม โฟกัสที่การใช้พรสวรรค์เพื่อรังสรรค์สิ่งที่รัก แล้วหาทางทำให้บรรจบเข้ากับความต้องการของโลกอย่างพอดีพอเหมาะ การเผยตัวสะท้อนออกมาจากผลงานที่ปรากฏอย่างต่อเนื่อง แล้วแบ่งปันให้กับผู้คนในรูปแบบต่างๆ เปรียบกับบงกชลายร่างเป็น ‘ลูกนก’ ก่อนจะกลายร่างอีกทีเป็น ‘อินทรี’ หลังจากค้นพบบางสิ่ง

ลูกนก

“สมรรถภาพของมนุษย์มีจำกัดได้ อีกทั้งเราไม่สามารถจะตัดสินว่าเราเองทำอะไรได้บ้าง โดยมองจากอดีตที่ผ่านมา เพราะความสามารถของเรามีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ถูกทดสอบ”

เฮนรี เดวิด ธอโร นักเขียน

เมื่อเริ่มเผยตัวอีกครั้ง ชีวิตจะเปรียบกับ ‘ลูกนก’ ที่พยายามกะเทาะเปลือกหุ้ม ก่อนละทิ้งน้ำเมือกหรือละทิ้งสิ่งที่เคยติดยึด คุณจะเลิกคิดปรับเปลี่ยน ทำลายหรือปะทะกับกลไกจากภายนอกที่คุณเคยเป็นส่วนหนึ่งของมัน กลไกจะหายไปจากชีวิต และเมื่อคุณเจอกลไกอีกครั้ง จะมองด้วยสายตาที่เปลี่ยนไป คุณจะรู้จักใช้มัน มันจะเป็นทางผ่านให้คุณเติบโต เรดาร์ในตัวจะเริ่มทำงานสอดส่องหาเป้าหมายที่แท้หรือสิ่งที่รัก แต่ละคนมีวิถีค้นหาที่ไม่เหมือนกันและใช้เวลาแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ตรงก่อนหน้านั้น หากเคยประสบสิ่งที่รักมาก่อนก็ย่อมได้เปรียบ แต่ถ้าไม่เคยก็คงต้องออกแรงและใช้เวลานานกว่า

4) **การก้าวข้ามประตูแห่งการเริ่มต้น (The Crossing of the First Threshold)** เกิดจากการเอาชนะอดีตในใจ เมื่อคุณยอมรับความผิดพลาดของตนเอง ความเชื่อที่ฝังแน่นจะถูกเพิกเฉย ความตึงเครียดทั้งหมดที่เกิดจากการพยายามดัดดันตนเองให้เป็นอย่างที่สังคมอยากเห็น รวมถึงการโน้มน้าวชักจูงคนอื่นให้เอื้อต่อการดัดดันตัวเองของคุณจะหมดไป เป็นบรรยากาศของการสำนึกผิดต่อสรรพสิ่งในจักรวาลที่ได้ล่วงเกินโดยไม่ตั้งใจ พลังแห่งรักอันอบอุ่นจะไหลมาหาคุณ คุณจะก้าวเข้าสู่การผจญภัยในโลกที่ไม่อยู่ในห้วงคำนึง เลยจุดที่มีเพื่อน มีหนังสือ มีที่ปรึกษา มีอาจารย์ มีคนที่แบบอย่าง เป็นจุดที่ไม่เหลือใครอีกแล้ว ยกเว้นตัวคุณ คุณต้องนำตัวเองเป็นครั้งแรก แต่ในห้วงเวลาแบบนี้กลับได้ยินเสียงจากภายในชัดเจน อันที่จริงมันดังก้องสม่ำเสมออยู่กลางใจ เพียงแต่เสียงจากสมองกลบเอาไว้ เสียงนั้นจะนำทางไปหาสิ่งที่รักโดยไม่อาจขัดขืน ไม่จำยอม ไม่พยายาม แต่เป็นการยินยอมพร้อมใจ ดังที่ ปีแอร์ เตยา เดอ ซาดัง ยอดนักเขียน กล่าวว่า “เมื่อไรก็ตามที่ความเข้าใจ ความมั่นใจของเราเริ่มคลอนแคลน เมื่อไรที่เหตุผลต้องห่างเหิดหดหาย เมื่อไรที่หลักการทุกหลักการเอามาใช้ไม่ได้ เมื่อถึงตรงนั้น มันก็จะมีความรู้สึกที่ยิ่งใหญ่จากภายในบอกให้เรารู้ด้วยความมั่นใจอย่างเต็มที่ว่า ทิศทางที่เราจะเดินไปข้างหน้าจะเป็นทิศทางแห่งความถูกต้องสมบูรณ์และเรามีหน้าที่ที่ต้องทำตามนั้น”

5) **จุดกระโดด (The Point of No Return)** หลังจากก้าวข้ามประตูแห่งการเริ่มต้น ชีวิตจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการค้นหาสิ่งที่รัก เมื่อใดที่พบจะรู้ได้เอง ความรักที่เกิดขึ้นท่ามกลางตัวคุณกับสิ่งที่รักจะแสดงอานุภาพให้รู้ว่ายังมีสิ่ง

สำคัญกว่ารออยู่ ไม่มีหนทางข้างหน้าให้ก้าวเดินต่อไป ต้องตัดสินใจกระโดด แต่คุณกลับไม่รู้สึกลัวหวาดหวั่น เป็นเส้นทางที่ทุกคนต้องเผชิญโดยไม่มีทางลัด คุณจะรู้สึกคล้ายลูกนกที่รู้ได้เองว่าเมื่อใดที่พร้อมออกบิน ก่อนถึงเสียวินาที่สำคัญที่ต้องกระโดดลงไปยังเบื้องล่าง ดังที่ บาร์บารา วินเทอร์ ยอดนักเขียน กล่าวว่า “เมื่อคุณอยู่ที่ขอบของแสงสว่างทั้งหมดที่คุณรู้จักและกำลังก้าวออกไปยังดินแดนแห่งความไม่รู้ที่มีมิติ ความศรัทธาจะทำให้รู้ว่าหนึ่งในสองสิ่งที่จะเกิดขึ้น คือ บางสิ่งที่แข็งแกร่งพอจะทำให้ยืนหยัดได้หรือมิฉะนั้นคุณจะถูกสอนให้รู้จักบิน”

จากนั้นชีวิตจะพบขั้นตอนของบททดสอบ (ส่วนในข้อ 6 ถึงข้อ 9) ซึ่งอาจไม่ครบทุกข้อ) แต่ไม่ว่าขั้นตอนใดก็ให้ความรู้สึกราวกับลูกนกที่ร่วงหล่นไม่เป็นท่า ไม่มีที่ยึดจับ เจียนอยู่เจียนไป แม้พยายามขีดหัวขึ้นแล้วก็ตาม ช่วงเวลานี้จะยาวนานกว่าความเป็นจริง อาจกินเวลาแรมปีหรือหลายสิบปี ไม่อาจล่วงรู้ว่าห้วงเหวของแต่ละคนนั้นลึกสักเพียงใด ต่างก็ประสบหลากหลายเหตุการณ์ที่พลิกผันและไร้ความแน่นอน มีความรู้สึกมากมายปะปนตลอดเส้นทาง หลายครั้งที่ต่อแทะอยากหวนกลับไปยังจุดที่จากมา แต่อีกใจกลับบอกว่าควรไปต่อ สิ่งต่างจากเดิมคือคุณจะพอใจกับสิ่งที่รักมากขึ้น อยู่กับความอัศจรรย์ใจผสมกับความพิศวงหลงใหล เป็นความรู้สึกที่คุ้มค่าเกินคำบรรยาย

- 6) **เส้นทางแห่งความท้าทาย (The Road of Trials)** ความกล้าในการลองถูกลองผิดไม่รู้มาจากไหน คุณไม่รู้สึกลัวว่าจะล้มเหลวหรือขายหน้า บางครั้งไม่มีเงิน แต่ไม่รู้สึกลัวยากจน พรสวรรค์จะเลือกสิ่งเราที่ต้องเผชิญ เมื่อใดที่รู้สึกวากำลังเข้าใกล้เป้าหมาย เมื่อนั้นก็รู้ในทันทีว่ายังมีหนทางอีกยาวไกล แต่กลับประหลาดใจในความพยายามอย่างไม่ลดละ สนุกกับสิ่งใหม่ๆ ราวกับเด็กๆ ที่กำลังเล่นของเล่น ทุกสิ่งมีเสน่ห์ดึงดูดใจ อาจจดจ่ออยู่กับบางสิ่งราวกับคุยกับมันรู้เรื่อง ดังที่ อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ กล่าวว่า “มีเหตุผลที่มนุษย์มีความอยากรู้อยากเห็น เราได้แต่ตั้งเมื่อคิดถึงความลึกลับของนิรันดร์กาล ความลึกลับของชีวิต และความน่าอัศจรรย์ของความจริง แต่เราพยายามทำความเข้าใจความลึกลับเหล่านี้เพียงเล็กน้อยในทุกๆ วัน ก็เป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่มากพอแล้ว จงอย่าปล่อยให้ความอยากรู้อยากเห็นอันศักดิ์สิทธิ์ในตัวคุณหายไป”
- 7) **พบเทพบุตรเทพธิดา (The Meeting with the Goddess)** พบความรักหรือออกตามหารัก ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญอันจะนำไปสู่พลังอันยิ่งใหญ่ บางทีสิ่งที่ตามหาอาจไม่ใช่วัตถุสิ่งของ แต่เป็นใครสักคนที่รักและเข้าใจคุณจริงๆ ใครบางคนที่ทำให้ชีวิตพลิกผันครั้งใหญ่และไปไกลเกินกว่าที่คิดว่าจะเป็นได้ ใครบางคนที่จะกลายเป็นคู่หู ใครบางคนที่จะเข้ามาเติมเต็มและช่วยจัดการในสิ่งที่คุณขาดทักษะ ใครบางคนที่จะกลายเป็นคนที่รู้ใจ ใครบางคนที่จะกลายเป็นคนรักหรือเพื่อนคู่ใจ ซึ่งไม่จำเป็นว่าต้องเป็นเพศตรงข้ามเสมอไป
- 8) **พบสิ่งยั่วชวนใจ (Woman as Temptress)** อาจถูกยั่วชวนจากเพศตรงข้าม ถูกกิเลสหรือความละโมภเข้าครอบงำ มีพลังดึงดูดจนยากเกินกว่าที่จะต่อต้าน มักคล้อยตามโดยไม่คิดถึงผลเสียที่ติดตามมา อาจกลายเป็นความหมกมุ่นจนทำให้ละทิ้งภารกิจแห่งชีวิต เรื่องแบบนี้เกิดขึ้นได้เสมอ
- 9) **เผชิญหน้ากับผู้ยิ่งใหญ่ (Atonement with the Father)** เผชิญหน้ากับผู้ใหญ่มากกว่า อาจเป็นพ่อ เป็นแม่ เป็นอาจารย์หรือเจ้านายที่มีอิทธิพลต่อคุณ บางครั้งปรากฏในเชิงหุคยั้งเพื่อทดสอบความมุ่งมั่นของคุณ บางครั้งปรากฏในรูปของมือที่มองไม่เห็นที่ยื่นออกมาในช่วงลมหายใจทางจิตใจของคุณกำลังโรยริน

- 10) **ช่วงเวลาผ่อนคลาย (Apotheosis)** เป็นช่องว่างของกาลเวลาที่กว้างขึ้นอย่างน่าพิศวงเพื่อให้คุณได้ครุ่นคิด พินิจพิเคราะห์ บางครั้งดูเหมือนคนว่างงาน แต่รู้แก่ใจว่ากำลังเฝ้ารอบางอย่างที่ไม่แน่ชัดและคลุมเครือ แต่รู้สึกว่าการกำลังจับจ้องบางอย่างของตนเองได้เบาๆ สัมผัสรับรู้การเคลื่อนไหวที่ภายในได้อย่างกลางๆ แม้การกระทำที่ภายนอกยังไม่สอดคล้องมากนักก็ตาม แต่รู้เลยว่าในส่วนลึกของจิตใจนั้นนิ่งขึ้น วอกแวกน้อยลง ไม่ร้อนรนเหมือนเดิม จู่ๆก็มาถึงจุดหนึ่งเป็นช่วงเวลาสั้นๆที่จิตใจนิ่งสงบ ไร้คลื่นรบกวน จุดที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน
- 11) **สุดยอดของวิเศษ (The Ultimate Boon)** แต่กว่าจะรู้ตัวอีกที ชีวิตก็มาอยู่ต่อหน้า ‘บางสิ่ง’ หรือ ‘บางอย่าง’ อาจเป็นประสบการณ์ ความสามารถ ของวิเศษ เคล็ดวิชา ดูเหมือนเป็นเอกลักษณ์สำหรับคุณที่จะฉวยคว้าเอาไว้ให้ได้ อันที่จริงมันเฝ้ารอคุณนานแล้ว

อินทรี

“ณ กั้นเบื้องห่างห้วงอันลึกสุดพรรณนา มีเสียงแห่งการช่วยให้อรอด ช่วงเวลาแห่งความมึนตึ่ม คือ ช่วงเวลาแห่งสารสารอันแท้จริงของการยกระดับจิตจะบังเกิด ณ ช่วงเวลาที่มีมึนตึ่มที่สุด จะบังเกิดแสงสว่าง”

โจเซฟ แคมป์เบลล์ นักปรัชญา

เมื่อใดที่ ‘ค้นพบบางสิ่ง’ จังหวะนี้ที่ภายในของคุณจะกลายร่างเป็น ‘อินทรี’ ในท่าโฉบตะครุบเหยื่อ จงอย่าปล่อยให้เหยื่อหรือ ‘บางสิ่ง’ หลุดมือ เมื่อคุณทำสำเร็จจะรู้สึกคล้ายมีเข็มทิศในตัว มีเป้าประสงค์ที่แจ่มชัด หัวใจ สมองและร่างกายจะสอดประสานกลายเป็นคนใหม่ในร่างเดิม คุณได้กลายเป็นจุดรวมของจักรวาล ดังที่ แฮร์มันส์ เฮสเส่ กล่าวว่า “มนุษย์ทุกคนไม่ได้เป็นเพียงแค่ตัวเขาเท่านั้น แต่ยังเป็นจุดรวมที่พิเศษเฉพาะตัวและเพียงหนึ่งเดียวเท่านั้น ทั้งสำคัญและน่าทึ่งในทุกกรณี คือจุดรวมซึ่งปรากฏการณ์ต่างๆของโลกมาบรรจบกันในรูปแบบนั้นเพียงครั้งเดียวและไม่เกิดซ้ำอีกเลย”

12) **ปฏิเสธการเปิดเผย (Refusal of the Revelation)** มันเป็นปรากฏการณ์เพียงครั้งแรกในชีวิต ไม่น่าแปลกที่คุณไม่อยากออกจากจุดนี้ มีหลายความรู้สึกปะปน ตื่นเต้น สงสัย ลังเล กริ่งเกรง เกิดคำถามมากมายเพราะไม่รู้จะทำอย่างไรกับสิ่งที่ได้มา ทำตัวไม่ถูก มันไม่เหมือนที่คิดไว้ รู้ได้เองว่าทักษะที่เคยมีมานั้นนำมาใช้ไม่ได้ ไม่รู้จะแปลความอย่างไรหรือแปลความถูกต้องแค่ไหน ไม่รู้ว่าจะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างไร แม้รู้แก่ใจว่าพบบางสิ่งเข้าแล้ว แต่มันใหม่เกินกว่าจะอธิบายให้คนรอบข้างเข้าใจ ขณะที่คุณก็ยังไม่เข้าใจทั้งหมด ช่วงนี้ราวตกลอยในสภาพแช่แข็ง

13) **การหนีสุดอลังการ (The Magic Flight)** บางทีอาจต้องมีใครบางคนหรืออะไรบางอย่างมากอดตามจงล้าจองผลาญ ทำให้คุณต้องรีบออกจากจุดนั้น กลายเป็นการผจญภัยสุดอลังการ อาจแสดงออกในรูปของความตั้งอกตั้งใจทำงานชนิดบ้าระห่ำ เฟื่องความสนใจทั้งหมดไปยังสิ่งนั้น คุณจะค้นพบวิธีเรียนรู้งานนั้นด้วยตัวเอง มีความมั่นอกมั่นใจในแนวทางใหม่อย่างน่าประหลาด แม้คนรอบข้างไม่เข้าใจในสิ่งที่你做 แต่คร่ำเมลงพลังจ่อจ่อของคุณจนไม่อยากต่อแยะ บางครั้งการกระทำของคุณก็ดูราวกำลังหนีอดีตที่ไล่จี้มาติดๆ ดังที่ ลอเรน จี โบลท์ กล่าวว่า “วีรบุรุษคือผู้ที่สามารถค้นพบส่วนเสี้ยวของจักรวาลทางความคิดที่ยังไม่มีใครค้นพบมาก่อนหรือถูกหลงลืมเป็นเวลานานและนำความคิดของเขามาสูโลก โดยสื่อความคิดด้วยวิธีการที่คนทั่วไปสามารถเข้าใจได้ ดูแล้วเหมือนแฉ็คผู้มายักษ์ เขาไต่บันไดแห่งจิตสำนึกและกลับลงมาพร้อมท่านที่ออกไปเป็นทอง บ่อยครั้งก็จะมียักษ์ที่กึ่งดิบกึ่งตึรูกไล่ตามเขามาติดๆ”

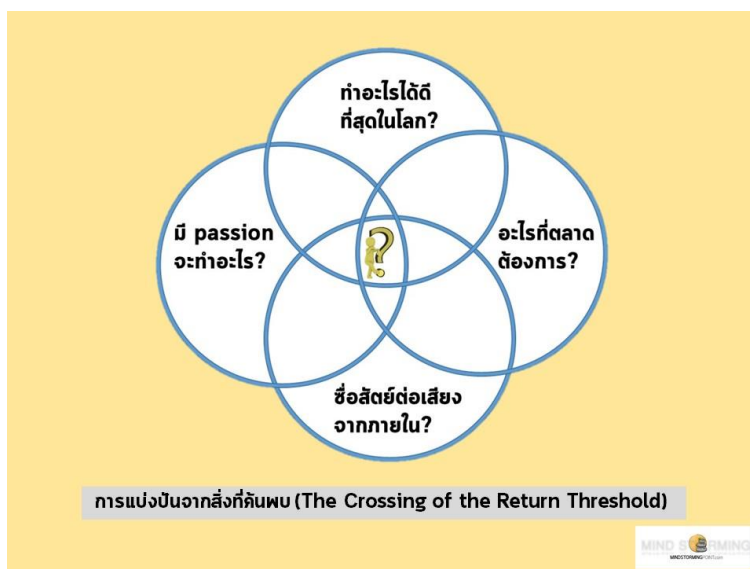
14) การช่วยเหลือจากลับ (Rescue from without) แต่ถึงอย่างไรการแปลงสารก็ไม่ใช่ง่าย คุณจึงมักถูกดึงออกไปอยู่ในเกมของคนอื่น ก่อนจะเหวี่ยงตัวกลับมาสร้างเกมของตัวเอง จากนั้นยังด้านหินยังรออยู่ว่า อะไรคือศิลปะที่คุณจะใช้ ดำรงเส้นทางภายใต้เงื่อนไขที่ไม่เป็นใจและเอาแน่ไม่ได้ ตลอดเส้นทางแห่งรักจะค่อยๆเผยให้เห็นรูปแบบและพัฒนาการของงานที่แปรเปลี่ยนตามเงื่อนไขภายนอก เมื่อคุณอ่อนล้าและเข้าสู่ทางตัน คุณมักได้รับการช่วยเหลือและคำแนะนำในลักษณะแปลกๆ จะมองเห็นช่องทางเล็กๆเปิดออกอาจมีคนที่ “ใช่” สำหรับคุณหรืองานของคุณปรากฏตัวออกจากความมืด คุณจะคล้ายอินทรีที่ปีกถูกกางออก สิ่งต่างๆ จะหันด้านบวกเข้ามาหากกลายเป็นลมใต้ปีกพาคุณทะยานขึ้นสู่ฟากฟ้าที่กว้างใหญ่

15) แบ่งปันจากสิ่งที่ค้นพบ (Share from your findings)

คุณมีหน้าที่อันศักดิ์สิทธิ์เพื่อแปลงสารหรือ ‘สุดยอดของวิเศษ’ ให้เป็นผลงานชิ้นเยี่ยม เมื่อใดที่ผลงานบรรจบเข้ากับความต้องการของโลกอย่างพอดีพอดี จะกลายเป็นงานที่ “ใช่” คุณจะรู้ว่ามันมีความสำคัญกับโลกอย่างไรและจะบ่งบอกว่าการของคุณคืออะไร บางทีอาจไม่เคยมีบนโลกมาก่อน ดังที่ มาร์ซา ซินเนตาร์ กล่าวว่า “จงสร้างงานที่คุณรัก จากสิ่งนี้ฉันหมายถึงการคิดค้นวิธีหารายได้ ซึ่งเป็นการทำสิ่งที่คุณทำได้ดีที่สุด ไปให้ถึงมาตรฐานที่สูงสุดของอาชีพของคุณ นี่เป็นจิตวิญญาณของงาน มันเป็นหน้าที่ในชีวิต และพวกเราส่วนมากได้รับการเตรียมพร้อมมาเป็นอย่างดีที่จะทำมัน”

คุณจะใช้ชีวิตทั้งหมดอยู่กับสิ่งที่รัก ความรักจะเป็นต้นทุนพัฒนาไปสู่งานที่ “ใช่” ยิ่งรักในงานก็ย่อมสร้างผลงานที่เปี่ยมคุณภาพและนำไปสู่สิ่งใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน ผลงานจะถูกเรียกหาและเป็นที่ต้องการของตลาด เท่ากับได้แบ่งปันมากขึ้นหรือพูดอีกอย่างคือได้ส่งมอบความรักมากขึ้น คล้ายอินทรีนำเหยื่อมาป้อนลูกน้อยในรัง

การรักตัวเองไม่ใช่ความรู้ร้อนของการเห็นแก่ตัว แต่เป็นความชุ่มฉ่ำของการพึงพอใจในโชคชะตา ไม่ใช่การเสียสละ แต่เป็นการเติบโตที่ภายใน ยิ่งรักและเข้าใจตัวเองก็ยิ่งมีความปรารถนาอันแรงกล้าที่อยากเห็นเพื่อนมนุษย์ได้สัมผัสในรักเช่นเดียวกัน

การเดินทางยังคงดำเนินต่อไปไม่ที่ที่สิ้นสุด พร้อมการรังสรรค์สิ่งใหม่จากการค้นพบในครั้งนั้น บางคนอาจรำรวยและมีชื่อเสียง แต่ก็ยังชอบรสชาติของความสุขที่ได้ทำงาน ไม่ใช่ชอบความร่ำรวย เมื่อถึงวันนั้นคำว่า “ความสำเร็จ” จะไม่ใช่ภาพการเล็งแล้ววิ่งออกไปให้ถูกเป้า แต่เป็นเส้นทางที่เปิดกว้าง โดยมีงานเป็นพาหนะในการเรียนรู้ แล้วมีความสำเร็จเกิดอยู่เนืองๆ ไม่ใช่การเดินทางบนหนทางที่ราบเรียบ แต่เป็นการพาตนเองไปยังดินแดนที่ไม่มีในแผนที่ บางครั้งราวกับมุดดำไปตาม ซอกหลืบเล็กๆ บางครั้งราวกับเข้าป่าประหลาด แต่ยังคงเคลื่อนตัวไปข้างหน้าตามจังหวะที่ “ใช่” สิ่งที่น่าประหลาดใจเสมอคือ ชีวิตมักสอนในลักษณะที่ไม่อาจใช้วิธีของคนอื่นเช่นเดียวกันคนที่ไม่เคยทิ้งรอยเท้าให้ตัวอื่นบินตาม

16) การอยู่อย่างอิสระ (Freedom to Live) คุณจะใช้ชีวิตอย่างอิสระจากความหวาดกลัวที่เกาะกุมจิตใจ คำว่า “อิสระ” ในที่นี้หมายถึงการอยู่ท่ามกลางสังคม ไม่ใช่แยกตัวออกจากสังคม เมื่อมองย้อนในเส้นทางที่ผ่านมาจะเข้าใจได้เองว่าจากเคยใช้ ‘ชีวิตดิบ’ มาสู่การมีชีวิตที่อุทิศบางอย่างเพื่อสิ่งที่ไม่เห็นอกว่าความเข้าใจของคนส่วนใหญ่ สามารถประสานหัวใจ หัวใจและการกระทำเข้ากับการหยั่งรู้ คุณจะสร้างสรรค์ผลงานจากการค้นพบ ‘สุดยอดของวิเศษ’ ในครั้งนั้นอย่างไม่รู้จบ ผลงานที่เกิดขึ้นในทุกครั้งจะทำให้รู้จักตนเองมากขึ้น คล้ายต้นไม้แตกยอดอ่อน หรือ คล้ายออกดอกออกผล

อย่างไรก็ตามโลกแห่งความเป็นจริงมีเงื่อนไขมากมายที่อยู่เหนือการควบคุม แม้จะเผยตัวแล้ว แต่ในตัวคุณยังมีทั้งสูงและนกอินทรี ทั้งสองจิตก็กันบ่อยครั้ง แม้ด้านในจะรู้สึกเป็นอิสระ แต่ด้านนอกยังคงห้อมล้อมด้วยสารทุกข์สุขดิบเฉกเช่นคนทั่วไป ดังที่ แฮร์มันส์ เฮสเส นักเขียนรางวัลโนเบล กล่าวว่า “ท่ามกลางความทุกข์เหล่านั้น กลับรู้สึกราวกับถูกปลดปล่อยให้เป็นอิสระและผลิดอกออกใบ ทั้งที่ยังสับสนอยู่”

บทที่ 4 คนเหนือกระแส

“บางทีมังกรแห่งชีวิตของเรทั้งหมด อาจคือเจ้าชายที่กำลังรอคอยเพียงจะพบเราเพียงสักครั้ง คือความงดงามและความกล้าหาญ บางทีความเลวร้ายทุกอย่างในส่วนลึกๆ อาจเป็นบางสิ่งที่ต้องการความรักจากเรา”

โรเนอร์ มาเรีย โรลด์ กวี

คนเหนือกระแส คือคนที่เตือนตัวเองว่า “มนุษย์ชาติต้องการอะไรจากฉัน” สิ่งที่คนเหนือกระแสแตกต่างจากคนนำกระแสก็คือ ระดับความรักที่ไม่เพียงปรารถนาให้ตนเองพ้นทุกข์เท่านั้น แต่ยังปรารถนาให้เพื่อนมนุษย์พ้นทุกข์ร่วมกัน คนนำกระแสจากโลกไปพร้อมกับสิ่งที่ค้นพบ ส่วนคนเหนือกระแสจะทิ้งผลงานฝากไว้ให้กับโลก อาทิเช่น พุทธองค์ เล่าจื้อ ขงจื้อ เยซู มูฮัมหมัด พวกเขาจึงเป็นอมตะ ไม่เคยตายไปจากจิตใจของผู้คน สิ่งที่ค้นพบยังคงอยู่ชั่วนิรันดร์ เพราะเป็นสัจธรรมเหนือกาลเวลา ช่วยจรรโลงจิตใจผู้คนทุกยุคสมัยและทำให้โลกมีความหวังอยู่เนืองๆ

คนเหนือกระแสเปรียบกับ ‘งู’ รวมเข้ากับ ‘อินทรี’ กลายเป็นงูมีปีกหรือนกอินทรีมีหางหรือรู้จักในชื่อ ‘มังกร’ สัตว์ในตำนานที่อยู่บนฟ้ากลับกลีบเมฆ จะปรากฏกายก็ต่อเมื่อสังคมทุกข์เข้าขั้นวิกฤติ แล้วเรียกหา **นี่คือขั้นตอนสุดท้ายหรือขั้นตอนที่ 17) ที่เรียกว่า เทพแห่งสองโลก (Master of Two Worlds)**

บทสรุป

“เราอาจมีความสุขในแบบนั้น แต่เมื่อใดที่รู้จักแบบอื่นเข้า เราจะไม่มีวันเดินทางของคนส่วนใหญ่อีกต่อไป ทางเดินของคนส่วนใหญ่ นั้นง่ายตาย ของเรานั้นยากยิ่ง แต่เราจะไป”

แฮร์มันส์ เฮสเส นักเขียน

เส้นทาง Hero คือเส้นทางการผจญภัยครั้งที่สองเพื่อเติบโตในแบบของตัวเอง เป็นเส้นทางเอกสิทธิ์ที่ได้รับตั้งแต่เกิด ทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องเป็นไปตามนั้น หากต้องการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ไม่มีทางลัดใดๆ นอกจากผ่านขั้นตอนทั้งหมดนี้เพื่อจะเป็นเจ้าของจิตใจตนเองและไปสู่วัตถุประสงค์แห่งตน โดยปราศจากการยินยอมให้อิทธิพลภายนอกมาทำให้ท้อถอยหรือไขว่เขว

มันคือเส้นทางของคุณ คุณต้องรับผิดชอบด้วยการก้าวเดินออกไป มีเพียงเวลาเท่านั้นที่จะบอกได้ว่าคุณเป็นอะไร บางทีอาจหลังจากกลาบัจากโลกนี้ไป จึงจะรู้ว่าโลกพูดถึงคุณอย่างไร แต่ทั้งหมดนั้นไม่สำคัญเท่ากับเวลาในแต่ละย่างก้าวที่จะคืนชีวิตและจิตใจให้ทีละเล็กละน้อย ทุกนาทีเป็นสิ่งสวยงาม สดใหม่และมีเพียงครั้งเดียวในจักรวาล เวลาที่รู้สึกใกล้ชิดกับชีวิตมากขึ้น เวลาที่รู้สึกถึงความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น เวลาที่ได้เป็นประจักษ์พยานว่าชีวิตมีวิธีสอนตัวเอง เรียนรู้ได้เองและก่อกฎเกณฑ์ในลักษณะที่น่าพิศวง ขณะที่ผลงานของคุณได้สร้างคุณประโยชน์ให้กับชาวโลกครั้งแล้วครั้งเล่า ดังที่ แฮร์มันส์ เฮสเส กล่าวไว้ว่า “จงมีชีวิตอยู่ด้วยอากาศรอบตัวคุณเองและภายใต้กฎเกณฑ์ของตัวเอง”

บทส่งท้าย

“ชีวิตต้องผ่านความยากลำบากชนิดนี้ด้วยกันทุกคน นี่คือจุดหนึ่งในชีวิตที่การเป็นตัวของตัวเองเกิดไปขัดแย้งกับสิ่งรอบตัวเข้าอย่างแสนสาหัส ต้องผ่านการต่อสู้ที่ขมขื่นเพื่อไปสู่เส้นทางข้างหน้า ประสบกับความตายและเกิดใหม่อันเป็นชะตากรรมแค่ครั้งเดียวในชีวิต”

แฮร์มันน์ เฮสเส นักเขียน

วิธีสะกิดหยากไย่

มีวิธีสะกิดหยากไย่ออกจากดอกไม้เพื่อให้เบ่งบานในแบบของตัวเองวิธีหนึ่งเรียกว่า **หลักสูตรคันทางานที่ “ไซ”** ในที่นี้ไม่ใช่หลักสูตรทั่วไป ไม่ใช่การสอน ไม่ใช่กลุ่มบำบัด ไม่ใช่กิจกรรมค่าย ไม่ใช่ทดลอง แต่เป็นการปฏิบัติจริง หลักสูตรนี้จัดขึ้นเพื่อเพิ่มโอกาสในการผจญภัยครั้งที่สอง โดยโฟกัสขั้นตอนก้าวข้ามประตูแห่งการเริ่มต้น หรือการกลายร่างจาก ‘งู’ เป็น ‘ลูกนก’ และสำหรับคนที่ถึงพร้อมบางคนอาจไปถึงจุดกระโดด

ความสำเร็จของหลักสูตรคันทางานที่ “ไซ” ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ

1. คนที่ถึงพร้อม คือ ผู้เข้าอบรมที่กำลังมีคำถามในชีวิต เป็นผู้ที่มาถึงประตูแห่งการเริ่มต้น แต่หลงเข้าใจผิดว่ากำลังเผชิญความทุกข์ไร้ทางออก แท้จริงแล้วกำลังเผชิญความขัดแย้งภายในใจระหว่างการเป็นอย่างที่เราอยากเห็นกับการเป็นตัวของตัวเอง

อันเป็นความขัดแย้งสูงสุดที่เรียกว่า supreme paradox ลึกลับ แล้วโน้มเอียงมาทางเป็นตัวของตัวเอง แต่ติดยึดสภาพเงื่อนไขจึงเกิดปัญหาเจ็บปวดสาหัสกลายเป็นโซ่ตรวนพันธนาการตัวเอง

2.วิธีที่ “ใช่” หัวใจของหลักสูตรนี้ คือยับยั้งการตีความ ตัดสินและตอบโต้คู่กรณีหรือคนที่ปรักใจเชื่อว่าเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาเจ็บปวดสาหัส โดยใช้เทคนิคเฉพาะของหลักสูตรเพื่อให้มองคู่มือน้อยกว่าที่เขา/เธอคนนั้นเป็น ไม่ใช่อย่างที่ผู้เข้าร่วมอบรมปรักใจเชื่อ จนกระทั่งมาถึงจุดที่ยอมรับอย่างบริสุทธิ์ใจว่า “ปัญหาทั้งหมดเกิดจากความผิดพลาดในการมองของตนเอง”

วิธีที่ “ใช่” ประกอบด้วย 2 กระบวนการหลัก คือ

2.1. กระบวนการ Mind Storming ผู้จัดกระบวนการที่เรียกว่า mentor จะอาศัยสนามพลังของการรวมหมู่ทำการเหนี่ยวนำให้สนามพลังแห่งรักก่อตัว เปลี่ยนบรรยากาศของห้องจาก ‘สภาพ’ สู่ ‘สภาวะ’ ที่กลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นทั้งหมด เปลี่ยนโหมดสมองที่ใช้ ‘ประสาทสัมผัส’ นำทาง เป็นโหมดใจที่มี ‘สัมผัสรับรู้’ นำทาง

2.2. กระบวนการค้นหาทางที่ “ใช่”

Mentor สำหรับหลักสูตรนี้ จำเป็นอย่างยิ่งว่าต้องผ่านการค้นหาทางที่ “ใช่” ได้สำเร็จมาก่อน รวมทั้งพิสูจน์ให้ตนเองและโลกเห็นมาแล้ว เพราะจะเข้าถึงความรู้สึกของแต่ละคนทุกขณะจิต รวมทั้งปรับเปลี่ยนขั้นตอนต่างๆที่มีรายละเอียดซ่อนตัวอยู่มากมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์เวที

กระบวนการค้นหาทางที่ “ใช่” ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1.มองอย่างที่เป็น 2.ยอมรับความผิดพลาดในตนเอง 3.ฟังเสียงจากหัวใจ และ 4.ค้นหาสิ่งที่รัก

1. มองอย่างที่เป็น

Mentor จะเหนี่ยวนำให้ผู้เข้าอบรมแต่ละคนเลือกปัญหาที่แก้ไม่ตกหรือปัญหาเจ็บปวดสาหัสในขณะนั้น มาเป็นตัวตั้งในการทำกิจกรรม ในปัญหานั้นจะมีบางคน อาทิเช่น สามี ภรรยา พ่อ แม่ พี่ น้อง ลูก ญาติ เพื่อน เพื่อนร่วมงาน หัวหน้า ลูกน้อง ศัตรู หรือแม้กระทั่งตัวเอง(กรณีที่ไม่มีคู่มือนี่เป็นคนอื่น) ตกเป็นจำเลยหรือถูกปรักใจเชื่อว่าเป็น ‘ต้นเหตุของปัญหา’

Mentor จะมีชุดคำถามไล่เรียงเป็นลำดับขั้น จนกระทั่งผู้เข้าอบรมมอง ‘คู่มือ’ ทะลุเปลือกนอกหรือมายาภาพ มองเห็นความน่ารักความเป็น จนกระทั่งเห็นเขา/เธออย่างที่เขา/เธอคนนั้นเป็น โช้ตรวนที่ผูกมัดไว้รอบตัวเขา/เธอจะคลายออก จิตใจจะถูกชำระล้างครั้งใหญ่

2. ยอมรับความผิดพลาดของตนเอง

สิ่งที่ตามมาคือ ยอมรับว่าปัญหานั้นไม่ได้เกิดจากเขา/เธอคนนั้น แต่เกิดจากตัวเองที่มองเขา/เธอคนนั้นผิดไป ดังนั้น ตัวเองต่างหากที่สร้างปัญหาหรือจมอยู่กับปัญหา ขึ้นตอนนี้สำคัญมาก Mentor ต้องรองจนกว่าผู้เข้าอบรมผ่านช่วงเวลานี้ไปให้ได้ เพราะเสี้ยววินาทีที่ยอมรับว่า “ความผิดพลาดทั้งหมดมาจากตนเอง” เป็นเสี้ยวเวลาของการเผยตัวของชีวิตอีกครั้งหรือการเกิดครั้งที่สองหรือการก้าวผ่านประตูแห่งการเริ่มต้น

3. ฟังเสียงจากหัวใจ

แหล่งน้ำที่เหือดแห้งกลางใจกลับมาไหลรินและธรรมชาติของชีวิตเริ่มต้นทำงานอีกครั้ง Mentor ต้องเหนียวนำให้เอื้อต่อการรับฟังเสียงจากหัวใจ ไม่ใช่เสียงอย่างที่เคยได้ยิน แต่เป็นความรู้สึกที่รู้ได้เองว่ามีบางอย่างที่อยู่เหนือคำพูดกำลังขึ้นมาทาง แม้แปลความไม่ออก แต่แปลกใจที่เข้าใจและยินยอมพร้อมใจฟังอย่างว่านอนสอนง่าย ดังที่ ดาร์ลิ่ง ทูลกู นักปรัชญาผู้เขียน หนังสือชื่อ ‘ดูเลยภาพแห่งชีวิต’ กล่าวว่า “คุณไม่ได้มีเครื่องนำทางที่ต้องเดินตาม ไม่ต้องตามกันใคร แต่เล่นเรือไปเรื่อยๆ พุดอีกอย่างหนึ่งคือเครื่องนำทางไม่ได้เดินไปข้างหน้าคุณ แต่เดินไปกับคุณ”

4. ค้นหาสิ่งที่รัก

ช่วงแรกของการเผยตัวจะเกิดอาการสับสนกับโลกใหม่พอกๆกับความปิติสุขที่ภายในแบบแปลกๆ สนามพลังแห่งรักจะช่วยให้ผ่านช่วงนี้ไปได้อย่างมั่นคง ก่อนเข้าสู่การสำรวจเส้นทางชีวิตด้วยตนเอง Mentor จะเหนียวนำให้ผู้เข้าอบรมทำใบงานชุดคำถามที่ละชุด สลับกับการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนกัน

ผู้ที่ก้าวข้ามประตูแห่งการเริ่มต้นได้สำเร็จเปรียบกับก้อนหินที่กลิ้งพ้นยอดเขา ย่อมไม่กลับในทิศเดิม กล่าวคือจะไม่ยอมจำนนต่อความเชื่อและเงื่อนไขรอบตัว รู้สึกกับตัวเองเปลี่ยนไป มองโลกเปลี่ยนไป ฉงนฉงายกับสิ่งต่างๆราวกับเด็กๆ จะใช้เรี่ยวแรงและพลังกำลังทั้งหมดทุ่มเทค้นหาสิ่งที่รักอย่างไม่ลดละ ไม่มีอะไรหยุดยั้ง ชื่อสัตย์ต่อเสียงจากหัวใจและติดตามเสียงนั้นไปยังเส้นทางของตน ดังที่ ราล์ฟ วัลโด ฮีเมอร์สัน นักปรัชญาชื่อก้อง กล่าวว่า “โลกจะเปิดทางให้แก่คนที่รู้ตัวว่าจะไปไหนเท่านั้น”